

Andreea Ciocâlțeu

Reguli simple pentru o educație armonioasă

Lecturi și activități psihoeducative
pentru copii,
la școală și acasă

6–10 ani

Argument

În procesul instructiv-educativ, reușita comunicării conduce către reușita învățării și atingerea obiectivului prioritar al fiecărei activități.

Comunicarea educațională se adaptează particularităților de vârstă, de dezvoltare socio-emoțională, dar și aptitudinilor și tipurilor predominante de inteligență ale fiecărui copil. Înscrierea activităților educaționale din grădiniță și școala primară în registrul „pregătirii pentru viață”, oferind în același timp educabililor perspective dezvoltamentale personale concrete, reprezintă idealurile educației moderne, care plasează în centrul preocupărilor sale modelarea unei personalități dezvoltate din punct de vedere emoțional și adaptate social.

Fiecare actor matur al scenariului psihoeducațional are nevoi permanente, precum ameliorarea performanțelor sale în comunicare și adecvarea metodei de lucru la situațiile întâlnite, iar lectura psiho-educativă „lucrează” în acest scop, implicând talent, creativitate și dăruire.

Lectura psihoeducativă îmbunătățește calitatea timpului petrecut alături de copil în familie, adaugă valoare activităților din grădiniță, din școală și din cabinetul consilierului școlar. Activitățile în cadrul cărora sunt integrate aceste lecturi răspund nevoilor de dezvoltare personală atât ale copiilor, cât și ale părinților și educatorilor, și îi ajută pe aceștia din urmă să înțeleagă importanța abilității socio-emoționale a copilului în perspectiva unei vieți emoționale sănătoase.

Prof. psiholog ANDREEA CIOCĂLTEU

Ce este lectura psihoeducativă?

Lecturile psihoeducative sunt instrumente ale comunicării educaționale. Ele conțin un mesaj pozitiv, se adresează atât rațiunii, cât și imaginației, extind spațiul interior de abordare a unor situații de viață, au prospețime și metaforă, prezintă modele comportamentale, creează o ușoară stare de identificare și îl provoacă pe cititor/ascultător să găsească soluții optime în același timp cu personajele aflate în dificultate.

Ca instrument unic de lucru, lecturile psihoeducative îl ajută pe cititor/ascultător, indiferent de statutul său – părinte, educator, copil –, să se descopere, să așeze lumina reflectorului interior asupra acelor valori care îl definesc, să exerseze comportamente sănătoase și să găsească soluții la problemele ce pot apărea într-o relație. Ele oferă părintelui și educatorului un suport real pentru activitățile din familie, grădiniță și școală, lăsându-i în același timp libertatea de a le folosi în situații dificile și servindu-i drept modele în cadrul oricărui demers educațional specific.

Mesajele lecturii psihoeducative sunt utile copilului și își dovedesc eficiența în relațiile din familie, din grădiniță sau școală, din grupul de prieteni. Cu ajutorul lor copilul integrează comportamente dezirabile necesare stabilirii și menținerii relațiilor interpersonale, exersează o comunicare asertivă, înțelege ce înseamnă „consecința” și învață să se proiecteze în viitor.

Copilul participant la activități în care sunt integrate aceste lecturi va achiziționa mai ușor prerechizitele necesare rezolvării de probleme, câștigând încredere în resursele personale, va învăța să gestioneze adecvat situații cu încărcătură emoțională negativă, va descoperi cu plăcere în „oglindea sinelui” acea zestre de calități personale care îl recomandă pentru reușită, va respecta regulile din convingere și nu pentru că „trebuie”.

Odată, demult, într-o țară cu frumuseți nemaivăzute și oameni harnici, trăia un rege alături de familia lui, într-un palat care se înălța până la cer. Uneori, regele și regina urcau o zi întreagă scările palatului pentru a ajunge în turnurile sale cele mai înalte, iar atunci păsărelele se opreau din zbor și ciuguleau semințe din palmele lor. Străinii rămâneau fără cuvinte la vederea palatului și a grădinilor sale.

Regele avea doi fii de care era foarte mândru. Își dorea ca într-o bună zi, fiul cel mare, Floricel, să devină chiar el rege peste acele ținuturi minunate. Mezinul, Filip, era un băietan de nădejde. El nu se despărțea niciodată de tatăl său. Când regele și fiii săi vizitau regatul, Filip stătea întotdeauna de vorbă cu oamenii, căuta să-i înțeleagă și să-i ajute pe cei necăjiți.

Regele îi vorbea adesea reginei despre îngrijorările sale și își amintea vizita ursitoarelor la nașterea lui Floricel și vorbele ursite de acestea:

„Să ai parfumul florilor, în priviri sclipirea zorilor!

Să trăiești într-o grădină de culori și de lumină!

Orice lucru va să vie să-ți aducă bucurie!

Orice gând din mintea ta să-ți mângâie inima!”

— Iubita mea regină, palatul nostru are cele mai frumoase grădini, este înconjurat de un parfum dulce; atâtea culori nu ți-e dat să vezi niciunde în lume, păsările cântă neîncetat, iar călătorii se opresc uimiți din drumul lor și rămân să privească îndelung. Toate astea mă bucură, pentru că sunt rodul muncii fiului nostru, Floricel. El este Prințul grădinar, dar eu am nevoie de un moștenitor adevărat.

Activitatea nr. 1

Ce ești cu adevărat?

Obiectiv prioritar: Conștientizarea nevoii de autocunoaștere și facilitarea dezvoltării personale în concordanță cu propriile aptitudini și tipuri predominante de inteligență

Competență generală: Formarea competențelor emoționale necesare autocunoașterii și comunicării intrapersonale și interpersonale

Competențe specifice: Prerechizite emoționale, abilități de comunicare cu sine și cu ceilalți, abilități de înțelegere a emoțiilor, conștientizarea propriilor aptitudini și a valorii personale

Vârsta copiilor: 6–10 ani

Facilitator: Părinți, învățător, profesor consilier

Material: Lectura psihoeducativă *Prințul grădinar*

Durata activității: 45 de minute

Introducerea în activitate: Copiii sunt familiarizați cu personajele poveștii. Se explică cuvintele „regat”, „ursitoare”, „suită regală”.

Cuprinsul activității: Facilitatorul citește povestea, încercând să transmită trăirile personajului Floricel (bucuria – când vorbea despre grădină, tristețea – când se gândea că va deveni rege). Lectura poate fi însoțită de desene realizate anterior, chiar cu ajutorul copiilor, în cadrul activităților de educație plastică, sau de colaje adecvate lecturii *Prințul grădinar*. Profesorul consilier din cabinet poate adapta punerea în act a lecturii cu ajutorul cardurilor înfățișând personaje care trec prin diverse emoții.

Concluziile activității: Această etapă va fi condusă prin întrebări ca în exemplul: *Ce personaj preferat ați ales? Ce vă place la el? De ce era iubit prințul Filip? De ce era trist prințul Floricel? De ce credeți că prințul Floricel nu a vorbit niciodată cu tatăl său, regele, despre dorința sa de a rămâne grădinar? Imaginați-vă un dialog între tatăl rege și Floricel, în care fiul cere să i se respecte ocupația.*

Cuprins

Argument	7
Ce este lectura psihoeducativă?	9
Prințul grădinar	10
Bătrânul înțelept și micul violonist	14
Școala tuturor	20
Gâlceava păsărilor din ogradă	24
Păpușa din turtă dulce	32
Andi și greșeala iertată	39
Interviul	44
Soarele, Luna și Tatăl Pământ	48
Repere psihoeducative pentru dezvoltarea optimă a competențelor emoționale și sociale	54

